

THE UNITED REPUBLIC OF TANZANIA
NATIONAL EXAMINATIONS COUNCIL

CERTIFICATE OF SECONDARY EDUCATION EXAMINATION

015/1 ELIMU YATDINI YA KIISLAMU I

(Kwa Watuhiniwa Walioko na Wasiokuwa Shulen)

Muda: Saa 2 Ijumaa, 15 Oktoba 2010 mchana

4. Simu za nukoni hiziruhusiwi katika chumba cha mtihani.

5. Andika Namba yako ya Mtihani katika kila ukurasa wa kijitabu chako cha kujibia.

Karatasi hii ina kurasa 8 zenyе maandishi.

(2)

SEHEMU A: (Alama 10)
SUNNAH NA HADITH

1. Chagua jibu sahihi katika maswali (i) – (x) kisha uandike herufi yake katika kijitabu chako cha kujibia,
- (i) Maelezo yanayotoa maana ya Sunnah kuitendaji ni
- A Sunnah ni mila ya maisha ya Mtume (s.a.w)
  - B Sunnah ni miwenendo wa Mtume (s.a.w)
  - C Sunnah ni mapokezi kufoká kwa Mtume (s.a.w)
  - D Sunnah ni yale aliyoafanya Mtume (s.a.w)
  - E Sunnah ni ibada za ziada alizofanya Mtume (s.a.w).
- (ii) Utayatambua vipi maelezo yaliyoko mbele yako kuwa ni hadithi ?
- A Maelezo hayo yawe kwa lugha ya Kiarabu.
  - B Maelezo yawe na Isnad na Nabawiyyi
  - C Maelezo yawe na Matin na Isnad.
  - D Maelezo yawe na Matin na Riwaya.
  - E Maelezo yawe na wapokezi watatu au zaidi..
- (iii) Kazi kubwa ya kwanza ya uandishi wa hadithi iliyofanywa na swahaba wa Mtume (s.a.w) ilikuwa ya
- A Abubakar Swidiq (r.a)
  - B Malik bin Anas
  - C Uthman bin Affan (r.a)
  - D Bukhar na Muslim
  - E Ally bin Abii Twalib (r.a)
- (iv) Uandishi wa hadithi sahihi ulifikia kilele chake katika kipindi cha
- A Tabii Tabiina
  - B Maswahaba
  - C Mtume (s.a.w)
  - D Makhālifa wanne wa mtume (s.a.w)
  - E Tabiin.
- (v) *Enyi mlioamini! Mtiini Mwenyezi Mungu na Mtume Wake, wala msijiepushe naye na hali mnasikia. (8:20)*
Kwa mujibu wa aya hii, waumini
- A hawana budi kumsikiliza Mtume (s.a.w).
  - B wanatakiwa kumuiga Mtume (s.a.w) katika kuendesha maisha yao ya kilä siku.
  - C wanatakiwa kuzisoma na kuzihifadhi hadithi za Mtume (s.a.w).
  - D ni lazima kufuata Sunnah ya Mtume katika maisha yao ya kilä siku hawana budi kufuata Qur'an na Sunnah kwani ndiyo dalili ya Uislamu wao.

- (vi) Sababu ya kutoshamiri uandishi wa hadithi wakati wa Mtume (s.a.w) ni
- A Mtume alikuwepo hivyo allwapa waumini kila walichohitaji katika kutekeleza Uislamu.
  - B Mtume aliwakataza kuandika hadithi ingawa baadaye aliwaruhusu.
  - C Dola ya Kisiłamu ilikuwa ndogo na hapakuwa na ugumu wa kuwasiliana.
  - D Waislamu walishughulika zaidi na uandishi wa Qur'an.
  - E waumini walishughulishwa na kuuhami Uislamu dhidi ya maadui.
- (vii) Hadithi ina sehemu kuu mbili; Isnad na Matin. Isnad inawakilisha
- A wasimulizi wa hadithi waliomisikia au kumuona Mtume.
  - B wasimulizi wa hadithi kuanzia kwa Mtume hadi kwa aliyepokea.
  - C wasimulizi mashuhuri wa hadithi za Mtume.
  - D aliyeandika hadithi katika kitabu pamoja na wasimulizi.
  - E wasimulizi wadhibitifu wanne au zaidi.
- (viii) Tukio kubwa lililoongeza kasi ya ukusanyaji wa hadithi katika vitabu ni
- A kupanuka Dola ya Kisiłamu hadi Hispania.
  - B kupatikana kwa vituo vya hadithi vya kutosha.
  - C kukusanya kwa Qur'an wakati wa Khalifa Uthman (r.a).
  - D Khalifa Ali (r.a) kufikishwa mahakamani na Myahudi kujibu shitaka.
  - E kugundulika karatasi wakati wa Umar (r.a).
- (ix) Hadith sahihi inatakiwa ifikie kigezo kisuatacho:
- A Wapokezi wake wawe wadhibitifu
  - B Ikidhi vigezo vya hadithi sahihi
  - C Isimzuie Mtume (s.a.w)
  - D Iwe katika Bukhar au Muslim
  - E Iwe na Isnad na Matin.
- (x) Hadithi nyingi ziliandikwa katika karne ya
- A tano hijiriya
  - B pili hijiriya
  - C kwanza hijiriya
  - D tatu hijiriya
  - E nne hijiriya.

2. Chagua kutoka orodha B kifungu cha maneno kinachowiana na kifungu cha maneno kutoka orodha A. Yifungu vya orodha B vinaweza kutumika zaidi ya mara moja.

ORODHA A:

- (i) Na (Mtume) akamuona (Jibrili) mara nyingine (kwa sura yake ile ile ya Kimalaika katika usiku wa miiraji). (53:13)
- (ii) Na wanapokutana na walioamini husema: "Tumeamini"; na wanapokuwa peke yao kwa mashetani wao husema: "Hakika sisi tu-pamoja nanyi, tunawachezâ shere tu." (2:14)
- (iii) Mtume (s.a.w) amesema: "Kutafuta elimu ni faradhi kwa Muislamu mwanamume na Muislamu mwanamke."
- (iv) Na katika watu, wako wasemao: "Tumemwamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho"; na hali ya kuwa wao si wenyewe kuamini." (2:8)
- (v) "Na namna hii Tumemfanya kila Nabii maaadui; (nao ni) mashetani katika watu na (mashetani katika) majini." (6:112)
- (vi) "Sisi hatukusikia haya (ya kuwa Mwenyezi Mungu ni mmoja hata) katika hii mila ya mwisho. Hayakuwa haya (ya kusema Mungu ni Mmoja tu) ila uzushi (tu)." (38:7)
- (vii) Basi kwa hakika pamoja na dhiki (huja) faraji. Hakika pamoja na dhiki (huja) faraji. (94:5-6)
- (viii) Basi naana kwa mnavyoviona na msivyoviona, kwa hakika hii ni kauli ilioletwa na Mjumbé (wa Mwenyezi Mungu) mwenye heshima (kubwa). (69:38-40)
- (ix) Mwenyezi Mungu ni mlinzi wa wale walioamini, Huwatoa katika giza na kuwaingiza katika mwangaza. Lakini waliokufuru, walinzi wao ni mashetani. Huwatoa katika mwangaza na kuwaingiza katika giza. (2:257)
- (x) (Shetani) anawaahidi (mambo ambayo hayatakuwa), na anawatumainisha (ambayo hawatayapata); kwani shetani hawaahidi ila udanganyifu tu. (4:120)
- (xi) Wanatafuta kumdanganya Mwenyezi Mungu na wale walioamini, lakini hawadanganyi ila nafsi zao; nao hawatambui. (2:9)
- (xii) .... Sema: "Je, wanaweza kuwa sawa wale wanaojua na wale wasiojua?" Wanaotanabahi ni wale wenyewe akili tu. (39:9)
- (xiii) Ametukuka Mwenyezi Mungu. Mfalme wa haki. Wala usiifanyie haraka (hii) Qur'an (kwa kusoma), kabla haujamalizika Wahyi (ufunuo) wake. Na uombe useme: "Mola wangu, nizidishie elimu." (20:114)
- (xiv) Na huzungumzi (Muhammad) kwa matamanio ya nafsi yake. Isipokuwa (anayoyazungumza ni) Wahyi uliofunuliwa kwake" (53:3).
- (xv) Ewe Mtume! Mbona unaharamisha alichokuhalalishia Mwenyezi Mungu! (66:1).

QRODHA B:

- A Qur'an ni ufunuo kutoka kwa Mwenyezi Mungu.
- B Allah huongoza watu katika nuru na shetani huwapeleka watu katika giza Wanafiki.
- C Madai ya makafiri dhidi ya Qur'an wakati wa Mtume (s.a.w).
- D Kutafuta elimu ni amri.

SEHEMU C: (Alama 15)

TAWHID

3. Panga-vipengele vya (a), (b) na (c) katika mtiririko wenye kuleta mantiiki. Andika herufi na namba tu zinazohusika katika kijitabu chako cha kujibia.

- (a) Aya ya Qur'an (2:285) inataja nguzo za Imani kama ifuatavyo:
  - (i) Wote wamemwamini Mwenyezi Mungu, na Malaika Wake, na Vitabu Vyake na Mitume Yake;
  - (ii) Mtume ameamini yaliyotemshwa kwake kutoka kwa Molaa wake, na Waislamu, (pia wameamini hayo);
  - (iii) (nao hao Waislamu na Mtume wao) husema: "Hatutofautishi baina ya ye yeyote katika Mitume Yake (wote tunawaamini)."
  - (iv) (Tuniakuomba) msamaha, Mola wetu! Na marejeo ni kwako."
  - (v) Na husema: "Tumesikia na tunatii."
- (b) (i) Katika Uislamu imani juu ya kuwepo Mwenyezi Mungu si suala la Kibubusa.
  - (ii) Mwanadamu ametunukiwa akili na milango ya fahamu ili kutafakari juu ya alama (ishara) mbalimbali kuthibitisha kuwepo kwa Allah (s.w).
  - (iii) Kuimkanusha Mwenyezi Mungu kunakwenda sambamba na kukanusha ufufuo.
  - (iv) Pamoja na miujiza waliyoonesha Mitume, kuna alama pyingine nyingi zilizotajwa katika Qur'an zinazothibitisha kuwepo Mwenyezi Mungu.
  - (v) Miongoni mwa hoja kubwa za wakanao ufufuo ni kuwa ni mahali mtu hufufuka baada ya kuoza na mifupa yake kusagika sagika.
- (c) Mtazamo wa Qur'an juu ya Dini ni kama ifuatavyo:
  - (i) Kwa hiyo, kwa mtazamo halisi wa Qur'an ukafiri nao ni dini kwani Mungu si lazima awe Mungu muumba.
  - (ii) Mtazamo wa Uislamu juu ya dini ni tofauti kabisa na ule wa kikafiri.
  - (iii) Katika Qur'an tunafahamishwa: "Wamewafanya wanavyuoni wao na watawa wao kuwa ni miungu badala ya Mwenyezi Mungu...." (9:31).

(iv) Qur'an na historia vinathibitisha kuwa mwanadamu hajawani kushindwa kukabiliana na inazingira yake jambo linalodhoofisha hoja ya makafiri kuwa mwanadamu alianza maisha akiwa mjinga.

(v) Katika Qur'an, Dini imeelezwa kama utaratibu wa maisha tofauti na tafsiri iliyomo katika kamusi kuwa Dini ni mambo ya kiroho juu ya Mungu muumba na kuwa Dini imetokana na uduni wa mawazo ya mwanadamu.

SEHEMU D: (Alama 30) FIQH

4. Jibu kwa ufupi kwa kujaza nifasi zilizo wazi katika swali la (i) – (xv). Andika neno au maneno yanayokosekana tu katika kijitabu chako cha kujibia.

- (i) Mwenyezi Mungu amemkusidia mwanadamu kuwa (a) _____ wake hapa ulimwenguni na nyenzo itakayomuwezesha kufikia cheo hiki ni (b) _____.
- (ii) (a) _____ ndio kiingilio cha Uislamu ambacho ni kusema
(b) _____.
- (iii) Dharura za kutoswali swala ya faradhi kwa wakati wake ni (a) _____ au (b) _____ kwa mwanamke.
- (iv) Rakaa moja ya swala itahesabiwa kuwa imekamilika iwapo nguzo zake zote zimekamilika. Nguzo hizo zimegawanyika katika sehemu kuu mbili ambazo ni (a) _____ na (b) _____.
- (v) Katika Qur'an (2:264) Mwenyezi Mungu anatukataza waumini fisisitaribu Sadaka zetu kwa kuzifua tilia kwa (a) _____ na vile tunavyotoa viwe vya (b) _____.
- (vi) Watu walijotajwa katika Qur'an kuwa wanastahiki kupewa zakat kutokana na dharura ya ujumu wa maisha ni (a) _____ na (b) _____.
- (vii) Makosa mawili ambayo Muislamu akiyatenda anawajibika kufunga miezi miwili mfululizo ni (a) _____ na (b) _____.
- (viii) Sunnah zilizoambatana na funga ya Ramadhan ni pamoja na (a) swala ya tarawehe (b) kufuturu mapema, (c) _____ (d) kutafuta usiku wa Laitlatul Qadir na (e) _____.
- (ix) Miezi ya kunuia Hijra ni (a) shawal (b) _____ na (c) _____.
- (x) Matendo yanayofanywa na mwenye kuhiji siku ya mwezi 10 Dhul Hijra pale Mina ni (a) _____ (b) _____ na (c) kunyoa nywele au kupunguza.
- (xi) Kwa mujibu wa Qur'an, Muislamu anawajibika kuchuma mali kwa njia za halali na kujiepusha na tabia ya kufanyia (a) _____ na kutoitumia kwa (b) _____.
- (xii) Katika sheria ya familia ya Kiislamu wanaume na wanawake ambaa ni haramu kuoana wanajulikana kwa jina la (a) _____ na mtu anayeozesha huitwa (b) _____.

- (xiii) Wala msiwaue watoto wenu kwa kuogopa umaskini. Sisi ndio tunaowaruzuku wao na nyinyi (pia) (17:31). Msimamo wa Uislamu juu ya kampeni ya kudhibiti uzazi ni (a) _____ kwa kuwa swala la riziki liko kwa (b) _____
- (xiv) Ila wale wenye kuamini na kutenda mema, watakuwa na ujira usjokwisha (unaoendelea maisha) (95:6). Msingi mkuu wa maadili katika Uislamu ni (a) _____ na kuwa jambo jema au ovu hutegemea maamrisho au makatazo ya (b) _____
- (xv) Katika nchi inayoongoza Kiislamu, mamlaka yote ni ya (a) _____. Sheria au kanuni za msigi za maisha ya Waislamu hutokana na (b) _____

SEHEMU E: (Alama 30)

TAREKH

Chagua neno au kifungu cha maneno (i) – (xxx) ili ukamilishe kauli (a) – (p) kwa usahihii.

Maneno au vifungu vya maneno

(i) Peponi	(xvi) Udongo
(ii) Moto	(xvii) Ibilisi
(iii) Toba haraka	(xviii) Idris (a.s)
(iv) Kutakabari	(xix) Yauqa
(v) Adam	(xx) Kwa uwazi
(vi) Yaghūutha	(xxi) Umar bin Khattab
(vii) Kwa siri	(xxii) Kosa lake
(viii) Ibrahim (a.s)	(xxiii) Hunain
(ix) Nuhu (a.s)	(xxiv) Suhail bin Amr
(x) Muhammed (s.a.w)	(xxv) Kumlaghai Mtume (s.a.w)
(xi) Safa	(xxvi) Walimwengu wote
(xii) Kumhonga Mtume (s.a.w)	(xxvii) Musa (a.s)
(xiii) Yathrib	(xxviii) Adam (a.s) na Hawa
(xiv) Badr	(xxix) Ismaili (a.s)
(xv) Umar bin Abdul-Aziz	(xxx) Abuu Lahab

Maswali

- _____ walianza maisha yao _____.
- Ibilisi alikataa kumsujudia Adam kwa kuwa yeye ameumbwa kwa na Adam ameumbwa kwa _____.
- Mtu bora katika wakosaji ni yule anayeleta _____ baada ya kugundua _____ kama walivyofanya baba yetu Adam na Hawa.
- Mtu muovu katika wakosaji ni yule anayezidi _____ badala ya kuleta toba kama alivyofanya _____.
- Katika Mitume walijotajwa katika Qur'an baada ya Nabii Adam ni _____ kisha alifuata Nabii _____.

- (f) _____ na _____ ni mionganini wa Miungu iliyoaabidiwa na
watu wa Nuhu (a.s).
- (g) Nabii Nuhu (a.s) alilingania watu wake kwa _____ na _____.
- (h) _____ na _____ walishirikiana kunyanyua kuta za Al-Kaabah.
- (i) Watu wa Nabii _____ waliangamizwa kwa mafuriko na wale wa
Nabii _____ waliangamizwa kwa kuzamishwa baharini.
- (j) _____ ni katika kizazi cha Nabii Ibrahim (a.s) kupitia kabilia la
Quraysh na ametumwa kwa _____.
- (k) Mtume (s.a.w) alianza kulingania Uislamu kwa waizi katika kilima cha
ambapo ami yake _____ alimuapiza.
- (l) _____ na _____ ni mionganini mwa mbiru walizotumia
Makafiri wa Makka kutaka kuzima nuru ya Uislamu.
- (m) Mikataba ya Aqabah ilifungwa baina ya Mtume (s.a.w) na watu wa
ambapo ile wa Hudaibiya ilifungwa baina ya Mtume (s.a.w)
na _____ kwa naba ya Maqraysh.
- (n) Mwenyezi Mungu aliwasaidia waumini katika vita vya _____ na
kwa kile kitendo cha Mtume (s.a.w) kupulliza udongo
ulioathiri maadui na kuletewa Malaika wanaopigana kweli kweli.
- (o) _____ ameitwa "Umar wa pili" kwa kuwa aliongoza kwa uadilifu
kama alivyofanya _____ Khalifa wa pili wa Mtume (s.a.w).